

JPM

JANKOVIĆ POPOVIĆ MITIĆ

Kako se primenjuju izmene Zakona o javnim nabavkama

Ivan T. Milošević

Vanja B. Jovanović

Advokati JPM Janković Popović Mitić

TLA

The Regional
Network of Leading
Legal Experts

1. decembar 2015. godine

SLOVENIA | CROATIA | SERBIA | BOSNIA AND HERZEGOVINA | MACEDONIA | MONTENEGRO

Značaj javnih nabavki

- U svetu se danas troši na trilione evra odnosno u proseku tri milijardi evra u Srbiji na nabavku dobara i usluga i izvođenje radova od strane države
- Ogroman prostor za korupciju
- Prema podacima Transparency International za 2014 godinu, Srbija se nalazi na 78. mestu u zastupljenosti korupcije
- Kako se sprovode pravila za dodeljivanje ugovora u postupcima javnih nabavki?
- Kako se utvrđuje da li su prekršena pravila konkurencije u postupcima javnih nabavki i kakva je saradnja između državnih organa po ovom pitanju?
- Kakva je saradnja između nadležnih organa u suzbijanju korupcije?

Zakon o javnim nabavkama 2012

- **Efekti Zakona o javnim nabavkama iz 2012 godine:**
 - **Značajno smanjenje pregovaračkih postupka i povećanje primena otvorenih postupaka**
 - **Povećan broj zahteva za zaštitu prava za 35,48 % i efikasniji rad Komisije za zaštitu prava ponuđača u postupcima javnih nabavki**
 - **Veća ovlašćenja Komisije za Komisije za zaštitu prava ponuđača u postupcima javnih nabavki**
 - **Povećana upotreba Portala javnih nabavki za 50%**
- **Ostaju problemi sa kapacitetima Uprave javne nabavke, Državne revizorske instucije i sa saradnjom nadležnih organa u suzbijanju korupcije**

Izmene i dopune Zakona o javnim nabavkama

- Dana 12.08.2015. godine počeo je da se primenjuje Zakon o izmenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama
- Izmenama i dopunama je izvršeno dalje usklađivanje Zakona sa Direktivom EU 2014/24
- Usklađivanja pojma naručioca, predstavnik naručioca, ugovora o javnoj nabavci, javna nabavka male vrednosti, okvirnog sporazuma
- Pojam istovrsnosti javne nabavke:
 - Istovrsna javna nabavka se određuje kao nabavka koja ima istu ili sličnu namenu, pri čemu nabavku mogu da ispune isti ponuđači u odnosu na prirodu delatnosti koju obavljaju (ranije se određivala prema klasifikaciji u Opštem rečniku javnih nabavki)

Javne nabavke male vrednosti

- Povećan je prag za nabavke kod kojih naručiocu nisu u obavezi da primenjuju Zakon
 - sa 400.000 dinara na 500.000 dinara

- Povećana je procenjena vrednost na osnovu koje se određuje da li je reč javnoj nabavci male vrednosti:
 - sa 3.000.000 dinara na 5.000.000 dinara (10.000.000 za nabavku u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga)

- Na nabavku određenih vrsta usluga može se primenjivati postupak javnih nabavki male vrednosti, bez obzira na vrednost (pravne usluge, zdravstvene usluge, usluge hotela i restorana, usluge obrazovanja i usluge profesionalnog osposobljavanja i usluge u oblastima rekreacije, kulture i sporta)

Izmene i dopune Zakona o javnim nabavkama

- Uveden je institut mešovutih javnih nabavki
- Određivanje predmeta u slučaju mešovutih javnih nabavki
- Formiranje predmeta nabavke tako da može da ga realizuje samo određeni ponuđač
- Nepostojanje objektivnih kriterijuma za određivanje kada se predmet ne može podeliti odnosno kada nije celishodno

Načelo transparentnosti postupka javne nabavke

- **Povećana transparentnost postupka javne nabavke:**
 - **Komunikacija se u postupku javne nabavke odvija objavljivanjem od strane naručioca na Portalu javnih nabavki**
 - **Uvedena je obaveza za naručioce da objavljuju odluke koje donose u postupcima javnih nabavki na Portalu javnih nabavki - Plan javnih nabavki, izmene i dopune plana, Odluku o dodeli ugovora, Odluku o obustavi postupka javne nabavke**
 - **Objava internih akata i internih planove za sprečavanje korupcije na svojoj internet stranicama naručioca**

Izuzete od primene Zakona

- Slučajevi nabavki na koje se zakon ne primenjuje usklađeni su sa Direktivom EU 2014/24
- NEKI OD POSTOJEĆIH IZUZETAKA PRECIZNIJE SU DEFINISANI:
 - Nabavka po osnovu međunarodnih ugovora i od međunarodnih organizacija i međunarodnih finansijskih institucija u potpunosti su usklađeni sa članom 9. Direktive
 - Zasnivanje radnog odnosa preciziran je na način da se odnosi i na rad van radnog odnosa u smislu zakona o radu, izuzev ugovora o delu

Izuzete od primene Zakona

➤ UVEDENI SU NOVI IZUZECI KOJI SU PREDVIĐENI DIREKTIVOM:

- Nabavka usluge kredita, nepokretnosti i prava u vezi sa njima, kao i određene pravne usluge
- Nabavke dobara i usluga za obavljanje aktivnosti Republike Srbije u inostranstvu čija je procenjena vrednost niža od 15.000.000 dinara, a za nabavku radova za te potrebe čija je procenjena vrednost niža od 30.000.000 dinara
- Dodeljivanje finansijskih sredstava (naročito putem bespovratne pomoći) radi finansiranja obavljanja određene delatnosti uz obavezu da se ta sredstva namenski koriste (uslov - transparentan način i jednaki uslovi dodele)

Izuzeci od primene Zakona

- **Plan javnih nabavki ne mora da sadrži nabavke na koje se zakon ne primenjuje**
- **Ukinuta je obaveza Uprave za javne nabavke da obaveštava naručioce da za neku od nabavki nema uslova za izuzeci od primene zakona**
- **Tromesečni izveštaji naručilaca o sprovedenim javnim nabavkama sadrže informaciju o nabavkama na koje nije primenjen zakon**

Obavezni uslovi za učešće u postupku javne nabavke

- **Ponuđači više ne moraju da dostavljaju dokaz da nemaju zabranu obavljanja delatnosti koja je na snazi u vreme podnošenja ponude:**
 - **Dokazivanje putem izjave**
- **Naručilac može odrediti u konkursnoj dokumentaciji da se ispunjenost svih ili pojedinih uslova, osim dozvole, dokazuje dostavljanjem izjave kojom ponuđač pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću potvrđuje da ispunjava uslove**
- **Naručiocu su u obavezi da, pre donošenja odluke o dodeli ugovora, od ponuđača čija je ponuda ocenjena kao najpovoljnija zatraže da dostavi kopiju zahtevanih dokaza o ispunjenosti uslova**

Dodatni uslov za učešće u postupku javne nabavke

- **Naručilac određuje dodatne uslove za učešće u postupku javne nabavke u pogledu finansijskog, poslovnog, tehničkog i kadrovskog kapaciteta uvek kada je to potrebno imajući u vidu predmet javne nabavke**
- **Naručilac određuje uslove za učešće u postupku tako da ti uslovi ne diskriminišu ponuđače i da su u logičkoj vezi sa predmetom javne nabavke**
- **Minimalni zahtevani godišnji prihod ne sme biti veći od dvostruke procenjene vrednosti javne nabavke, osim u izuzetnim slučajevima kada je to neophodno zbog posebnih rizika povezanih sa predmetom javne nabavke**

Diskreciona ovlašćenja naručioca i ukidanje negativnih referenci

- Ukinuta je obaveza naručilaca da odbiju ponuđače u slučaju kršenja odrebe o sukobu interesa, pravila konkurencije i neizvršenja ugovora
- Članom 57 Direktive o javnim nabavkama 2014/24 je propisana obaveza za naručioce da isključe ponuđača iz tendera koji pravnosnažnom sudskom odlukom osuđen za krivično delo korupcije
- Obrazloženje u Predlogu izmena i dopuna Zakona o javnim nabavkama katastrofalno
- Ukinuta lista negativnih referenci

Okvirni sporazumi

- Definicija - Okvirni sporazum je sporazum između jednog ili više naručilaca i jednog ili više dobavljača, čija je svrha utvrđivanje uslova ugovora koji će se dodeljivati tokom određenog perioda, a koji se odnose na cene i, gde je to prikladno, na količine
- Naručilac može da zaključi okvirni sporazum nakon sprovedenog postupka javne nabavke, bez obzira na vrstu postupka (ranije otvorenog ili restriktivnog)
- Okvirni sporazum se zaključuje sa jednim ili više ponuđača (ranije sa jednim ili najmanje tri ponuđača)
- Naručilac je dužan da u pozivu za podnošenje ponuda, odnosno prijava navede sa koliko ponuđača zaključuje okvirni sporazum, s tim da ukoliko naručilac ne dobije unapred određeni broj prihvatljivih ponuda, može da zaključi okvirni sporazum sa manjim brojem ponuđača odnosno i sa jednim
- Pri zaključenju ugovora o javnoj nabavci na osnovu okvirnog sporazuma strane ne mogu menjati *bitne uslove* okvirnog sporazuma

Izmene ugovora o javnoj nabavci

- Promenjene su odredbe o izmeni ugovora o javnoj nabavci, na način da naručilac može nakon zaključenja ugovora o javnoj nabavci, bez sprovođenja postupka javne nabavke, povećati obim predmeta nabavke, s tim da se vrednost ugovora može povećati maksimalno do 5% od ukupne vrednosti prvobitno zaključenog ugovora, pri čemu ukupna vrednost povećanja ugovora ne može da bude veća od 5.000.000, 00 dinara
- Nakon zaključenja ugovora o javnoj nabavci naručilac može da dozvoli promenu cene i drugih bitnih elemenata ugovora iz objektivnih razloga koji moraju biti jasno i precizno određeni u konkursnoj dokumentaciji, ugovoru o javnoj nabavci, odnosno predviđeni posebnim propisima. Promenom cene ne smatra se usklađivanje cene sa unapred jasno definisanim parametrima u ugovoru i konkursnoj dokumentaciji

Zahtev za zaštitu prava

- Promenjena je odredba u vezi sa aktivnom legitimacijom za podnošenje zahteva za zaštitu prava, u smislu da isti mogu da podnesu ponuđač, podnosilac prijave, kandidat, odnosno zainteresovano lice koji ima interes za dodelu ugovora, odnosno okvirnog sporazuma u konkretnom postupku javne nabavke i koji je pretrpeo ili bi mogao da pretrpi štetu zbog postupanja naručioca protivno odredbama ovog zakona
- Neophodno je da naručilac ukaže naručiocu na nedostatke u konkursnoj dokumentaciji da bi mogao da podnese zahtev za zaštitu prava
- (Ne) suspenzivno dejstvo zahteva za zaštitu prava

Korupcija u javnim nabavkama

- Naručilac ne može zaključiti ugovor o javnoj nabavci sa ponuđačem u slučaju postojanja sukoba interesa, ***ukoliko je postojanje sukoba interesa uticalo ili moglo uticati na odlučivanje u postupku javne nabavke***
- Ukinuta obaveza za „velike naručioce“ da formiraju posebnu službu koja će sprovoditi kontrolu planiranja, sprovođenja postupka i izvršenja javnih nabavki

Korupcija u javnim nabavkama

- Lice zaposleno na poslovima javnih nabavki ili bilo koje drugo lice angažovano kod naručioca, kao i svako zainteresovano lice koje ima podatke o postojanju korupcije u javnim nabavkama dužno je da o tome odmah obavesti Upravu za javne nabavke, državni organ nadležan za borbu protiv korupcije i nadležno tužilaštvo
- U slučaju postojanja osnovane sumnje u istinitost izjave o nezavisnoj ponudi, naručilac će odmah obavestiti organizaciju nadležnu za zaštitu konkurencije
- Memorandum o saradnji od 14.05.2014. godine

Problemi u primeni Zakona

- **Neopravdano niska cena**
- **Kontrola izvršenja ugovora**
- **Centralizovane javne nabavke**

JPM

JANKOVIĆ POPOVIĆ MITIĆ

Vladimira Popovića 6
NBGP Apartments
11070 Belgrade (Serbia)
tel: + 381/11/207-6850
fax: +381/11/207-6899
office@jpm.rs

www.jpm.rs

TLA The Regional
Network of Leading
Legal Experts

SLOVENIA | CROATIA | SERBIA | BOSNIA AND HERZEGOVINA | MACEDONIA | MONTENEGRO